

Bahar Postası

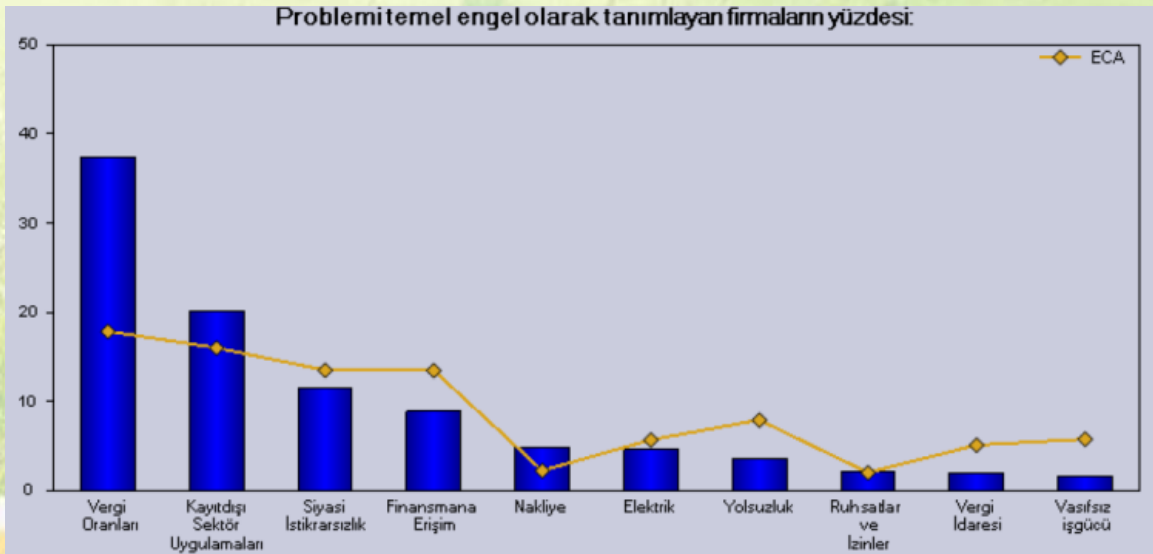
Özlediğimiz bahar sonunda geldi. Her ne kadar kış iktidarı bırakmamak için dirense de ağaçlardaki tomurcuklar çoktan renklerini belli etti, erik, kayısı çiçeklendi, papatyalar kırlara saçıldı. Tabii Yöntem Postası zamanı da geldi.

Türkiye İş Dünyası'ndaki Yolsuzluklar Dünya Bankası Raporunda

Dünya Bankası için daha önce 2002 ve 2005 yıllarında gerçekleştirdiğimiz Business Environment and Enterprise Performance Survey (BEEPS) çalışmasının beşincisinin Türkiye ayağını 2014'te tamamlamıştık. Dünyada 30 ülkede iş dünyasının nabzını tutarken özel projektif soru teknikleri ile ülkelerdeki yolsuzluk, rüşvet gibi "zor" konulara da el atmaktan çekinmeyen Dünya Bankası şimdi bu çalışmanın sonuçlarını yayınladı.

Çalışmada iş dünyasına ilişkin olarak elde edilen genel bulgulardan öte biz burada işin genelde "karanlıkta kalan" yanlarına yer verelim istedik.

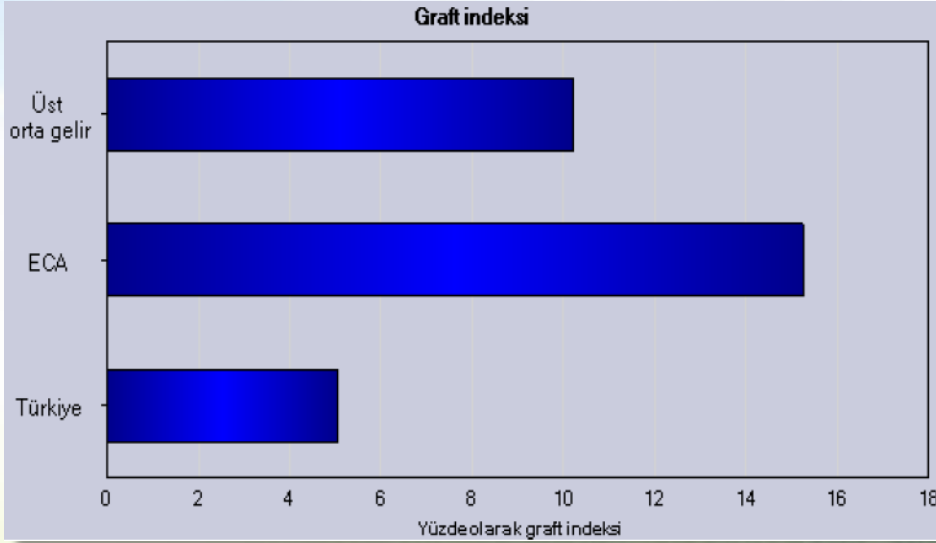
Türkiye'de işletmelerin %40'a yakını vergi oranlarını en büyük engel olarak tanımlıyor. Bunu %20 ile kayıtdışı sektör uygulamaları izliyor (Grafik-1):

Grafik-1

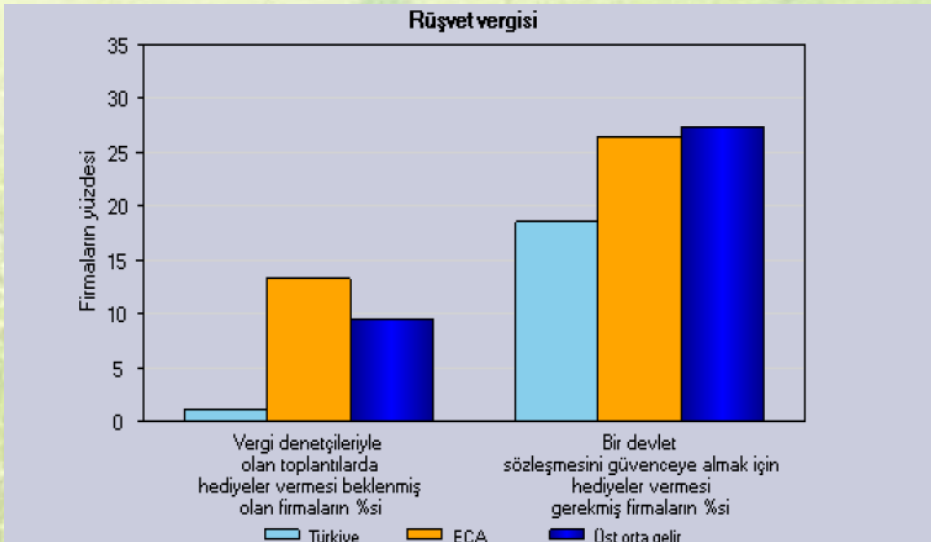
Rüşvetin Ölçüsü: Graft Endeksi

Dünya Bankası rüşvetin yaygınlığını ölçmek için ise **Graft Endeksi*** adı verilen bir endeks kullanıyor. **Graft Endeksi** ortalamalarına bakıldığında 23 ülkenin ortalamasından oluşan **Avrupa ve Orta Asya Bölgesi (ECA)** endeksi **%15** iken **Türkiye**'nin endeksinin **%5** düzeyinde olduğu görülüyor (Grafik-2).

Grafik-2

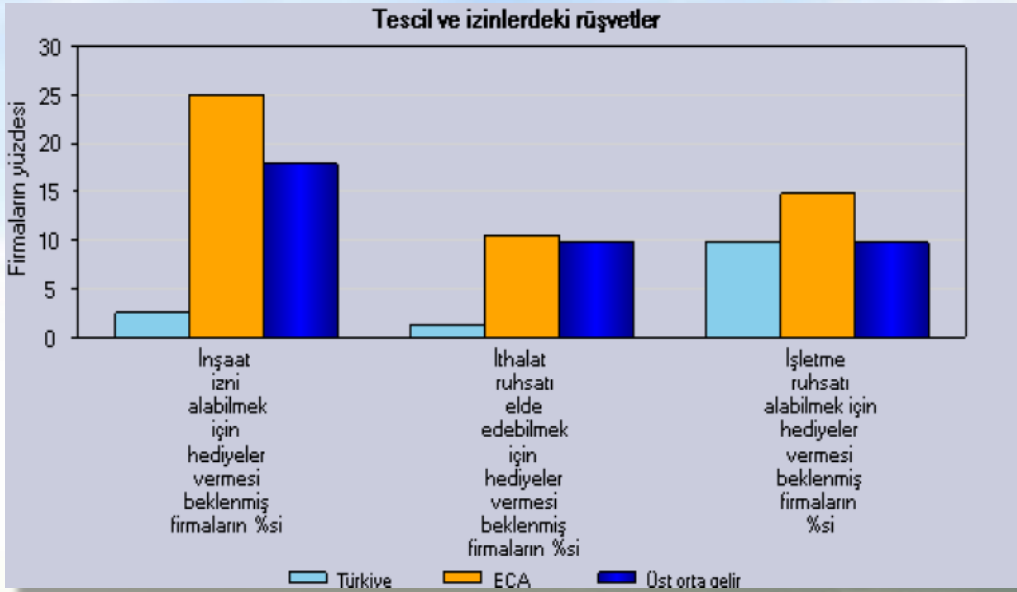
Türkiye'de yaklaşık **her 5 işletmeden 1'i** bir kamu sözleşmesini garantilemek için hediye vermesi gerektiğini ifade ediyor (Grafik-3):

Grafik-3

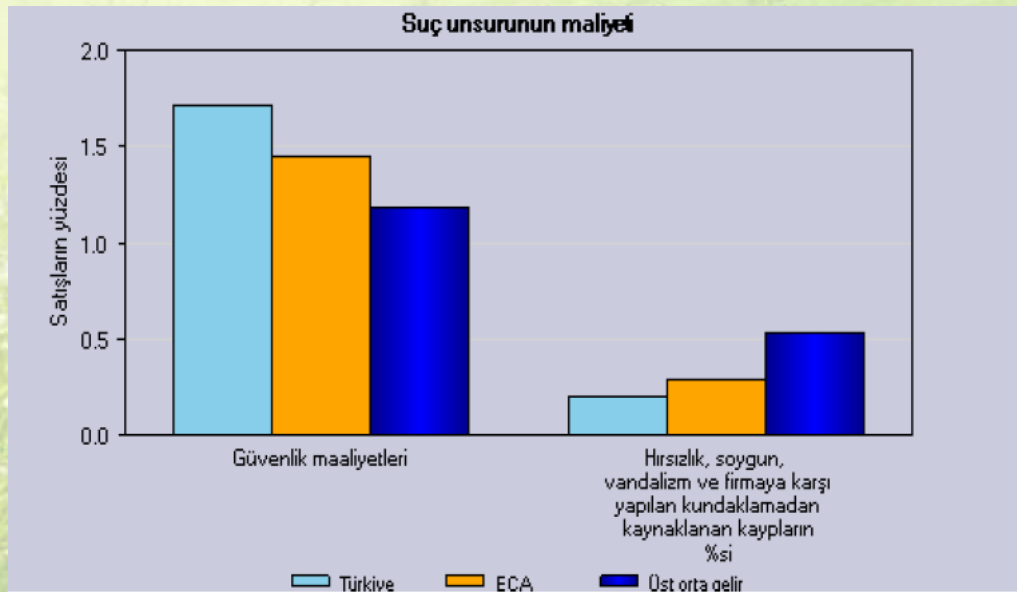
* Graft endeksi altı farklı kamu hizmetine başvuran firmaların ödemesi/vermesi beklenen veya ödemesi/vermesi talep edilen hediye veya resmi olmayın ödemelerin oranıdır.

Türkiye'de her 10 işletmeden 1'i ise işletme ruhsatı alabilmek için hediyeler vermesi gerektiğini belirtiyor (Grafik-4).

Grafik-4

İşletmelerin toplam satışlarının %1,7'sini güvenlik maliyetlerine harcadığı, buna karşılık hırsızlık, soygun vb. suç eylemlerinin neden olduğu ortalama kaybın ise satışların %0,2'si düzeyinde kaldığı görülüyor. Bir başka deyişle işletmeler olası bir kaybın 8,5 katını güvenliğe ayırıyor (Grafik-5):

Grafik-5

Seçime Doğru

Türkiye birkaç hafta sonra belki de son yıllardaki en kritik genel seçimlerden birine gidiyor. Araştırma dendiğinde pek çok kişinin ilk aklına gelen araştırma alanlarından biri olan **kamuoyu araştırmaları** da doğal olarak böyle dönemlerde hem artıyor hem de sert tartışmalara konu olabiliyor.

Yöntem Araştırma olarak bugüne kadar yaptığımız kamuoyu araştırmalarının hiçbirini seçim öncesi açıklamadık. Bunun bir nedeni bu araştırmaların bir kısmının doğrudan müşterimiz olan firmalara gizli olarak yapılması iken bir nedeni de seçim öncesi manipülasyonlara neden olabilecek bu tür yayınları doğru bulmuyor olmamız.

2007 genel seçimleri öncesinde yurtdışından bir müşterimiz için gerçekleştirdiğimiz kamuoyu araştırmasında o dönemde basında yer alan kamuoyu araştırmaları içinde gerçeğe en yakın tahmini **Yöntem Araştırma** olarak biz yapmış, ancak doğal olarak bilgi gizliliği açısından bunu seçim öncesinde duyurmamıştık.

Seçimin ertesi sabahına **AKP, CHP ve MHP'nin** oy oranlarını **%1'in** dahi altında sapmalarla doğru tespit ederek uyandığımızda müşterimizden kutlama yazısı almış, ancak ondan sonra özel izin ile bu gururumuzu basınla paylaşmıştık. Tahminlerimiz ve gerçekleşen oy oranları şöyle olmuştu (Tablo-1):

Parti	Gerçekleşen Sonuç %	Yöntem %	Konda %	Anar %	A&G %	Genar %	Sonar %	Verso %
AKP	46.6	47.5	47.9	43	48-51	43.9	40.05	38.1
CHP	20.8	20.3	19.5	23	18.5-21	21.5	20.03	20.3
MHP	14.2	13.4	14.1	11	13-14.5	7.3	12.20	14.1

Tablo-1

Tabloda da görüldüğü gibi tahminlerimizdeki yanılma payı barajı geçen her bir parti için **%1'in** dahi altındadır. Bu başarının arkasında yatan sanıldığı ve medyada sıkça rastlandığı gibi anlamsız derecede yüksek örnek büyüklükleri değildi. Burada esas önemli nokta **örnekleme**yi doğru yapmak idi. Bir başka deyişle önemli olan araştırmanın **boyutu** (örnek büyüklüğü) değil **fonksiyonu** (temsiliyet düzeyi) idi.

Türkiye genelinde yalnızca 1.200 kişi ile yapılan araştırmanın standart hatası %95 güven aralığında \pm %2,8'di.

Kamuoyu araştırmalarının başarısı esas olarak 3 temel noktada yatar:

1. Yalnızca masabaşında değil sahadaki uygulama aşamasında da örneklemenin doğru ve **tam tesadüfi** olarak yapılmasını garanti altına almak
2. **Kararsızları** doğru bir algoritma ile dağıtmak
3. Cevap vermeyen, yanlış beyan veren, fikrini sonradan değiştirebilecek olanlar gibi farklı kesimlerin eğilimlerini çeşitli kontrol soruları ile **doğru öngörebilmek**

Önümüzdeki seçim için de bu anlayışla gerçekleştirmekte olduğumuz kamuoyu araştırmamız řu anda saha çalışması aşamasında.

Biraz Müzik...

Bu postadaki müzik önerimiz, geleneksel Özbek halk türkülerini çağdaş tınlarla harmanlayan Sevara Nazarkhan'ın *Yol Bolsin* albümü.

Nazarkhan, 15. yüzyılda Orta Asya'da kullanılan "dutar" adında bir müzik aleti çalıyor. İnsan onu her dinlediğinde Özbek Ovası'nda şafak serinliğinde uyanıyor; her ezgisi bir esinti olup Hazret Sultan dağlarında yankılanıyor. Bu güzel buğulu sesi burada dinletemiyoruz ama albümden "*Orik Gullaganda*" (Kayısı Çiçeklenince) adlı şarkının sözleri albümün estirdiği bahar havasına ilişkin güzel ipucu verebilir:

Filizlerini bezeyip, goncalar,
Tan vaktini övüp yüceltti.
Ve haylaz rüzgar seherde
Alıp götürdü gülün tadını.
Her baharda bu tekrar eder,
Her bahar böyle geçer,
Ne yapsam, ne etsem, o arsız
Yıllar beni aldatıp gider.
İşte sana alem-alem gül,
E teğine sığanı al.
Burada talih her şeyden bol,
Dur, ölünceye dek, řu ülkede kal

Festivaller Mevsimi

İstanbul'un festivaller mevsimi başladı. Yeni geride bıraktığımız İstanbul Film Festivali'ni kaçırmadığınızı umarak İstanbul Müzik Festivali'ni (31 Mayıs - 29 Haziran 2015) ve tabii onun her zamanki takipçisi Caz Festivali'ni (27 Haziran - 14 Temmuz 2015) hatırlatmakta yarar var.

Film Festivali'nden bizim kaçırmayıp size önereceğimiz ise başta Rus yönetmen **Andrei Konchalovky**'nin son filmi **Postacı'nın Beyaz Geceleri**. Film tam bir görsel şölen ve kalabalık kentlerin uzağında kalmış sıradan yaşamlara tutulan şiirsel bir büyüteç.

Diğer önerimiz ise biz araştırmacılara çuvaldız niteliğinde ve bol ödüllü bir film: **Zırva**. Alman yönetmen **Veit Helmer**'in bu filmi aslında bir çocuk filmi olmakla birlikte fazlasıyla "yetişkin" mesajlar içeriyor. **Saçmaköy** adında sıradan hayali bir köyde geçen film, ortalama olmaya açılmış bir isyan bayrağı, miniklerin gözünden anarşizm felsefesine bir güzelleme...

Zırva - 2014, Almanya

Postacı'nın Beyaz Geceleri - 2014, Rusya

bir sonraki postamıza kadar hoş kalın...

Yöntem Araştırma

5. Gazeteciler Sitesi No:30 34335 Levent - İstanbul

Tel/Faks: +90 212 278 12 19 / +90 212 269 87 07

E-posta: info@yontemresearch.com

URL: www.yontemresearch.com

Yöntem